

II

(Akti, katerih objava ni obvezna)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVETA

PRIPOROČILO EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 16. novembra 2005

o filmski dediščini in konkurenčnosti z njo povezanih industrijskih dejavnosti

(2005/865/ES)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE SE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 157 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,

Po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Člen 151(4) Pogodbe določa, da mora Skupnost pri svoji dejavnosti na podlagi drugih določb Pogodbe upoštevati kulturne vidike, zlasti zaradi spoštovanja in spodbujanja raznolikosti svojih kultur.

(2) Kinematografija je oblika umetnosti, zapisana na občutljivem mediju, zato so za zagotovitev njenega ohranjanja potrebni pozitivni ukrepi javnih organov. Kinematografska dela so bistven del naše kulturne dediščine in si zato zaslužijo celovito varstvo.

(3) Poleg njihove kulturne vrednosti predstavljajo kinematografska dela tudi vir zgodovinskih informacij o evropski družbi. Kinematografska dela so celovita pričevanja o bogastvu zgodovine kulturnih identitet Evrope in raznolikosti njenih ljudi. Kinematografske podobe so ključni element za spoznavanje preteklosti in razmislek o naši civilizaciji.

(4) Cilj tega priporočila je spodbuditi boljše izkoriščanje industrijskega in kulturnega potenciala evropske filmske dediščine s spodbujanjem politike inovacij, raziskav in tehnološkega razvoja na področju konzerviranja in restavriranja kinematografskih del. Cilj ukrepov, ki so priporočeni spodaj, je zagotoviti pogoje, ki so potrebni za konkurenčnost filmske industrije Skupnosti, in pospeševanje razvoja njene konkurenčnosti.

(5) Filmska dediščina je pomemben del filmske industrije, zato spodbujanje njenega konzerviranja, restavriranja in izkoriščanja lahko prispeva k izboljšanju konkurenčnosti te industrije.

(6) Razvoj evropske filmske industrije je bistvenega pomena za Evropo glede na njen pomemben potencial na področjih dostopa do kulture, gospodarskega razvoja in ustvarjanja delovnih mest. To se nanaša ne le na produkcijo in prikazovanje filmov, temveč tudi na zbiranje, katalogiziranje, ohranjanje in restavriranje kinematografskih del. Pogoji za konkurenčnost teh industrijskih dejavnosti, povezanih s filmsko dediščino, se morajo izboljšati, zlasti kar zadeva boljšo uporabo tehnološkega razvoja, kot je na primer digitalizacija.

⁽¹⁾ UL C 123, 30.4.2004, str. 4.

⁽²⁾ UL C 74, 23.3.2005, str. 18.

⁽³⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 10. maja 2005 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in Sklep Sveta z dne 24. oktobra 2005.

- (7) Za polno doseganje tega potenciala mora v Skupnosti obstajati uspešna in inovativna filmska industrija. K temu se lahko pripomore z izboljšanjem pogojev za konzerviranje, restavriranje in izkoriščanje filmske dediščine ter z odpravo ovir za razvoj in polno konkurenčnost industrije, zlasti z zbiranjem, katalogiziranjem, ohranjanjem in restavriranjem filmske dediščine ter z zagotavljanjem njene dostopnosti za izobraževalno, kulturno, raziskovalno ali druge nekomercialne rabe podobne narave, in sicer vedno ob spoštovanju avtorskih in sorodnih pravic.
- (8) Splošna konkurenčnost filmske industrije se bo izboljšala z razvojem okolja, ki bo naklonjeno sodelovanju med imenovanimi organi, ki so lahko evropski, nacionalni ali regionalni arhivi, filmski inštituti ali podobne ustanove, v zadevah, ki se nanašajo na ohranjanje in varstvo filmske dediščine.
- (9) Resolucija Sveta z dne 26. junija 2000 o ohranjanju in krepitvi evropske kinematografske dediščine ⁽¹⁾ je pozvala države članice k sodelovanju pri restavriranju in konzerviranju kinematografske dediščine, vključno z uporabo digitalnih tehnologij, k izmenjavi dobre prakse v tem sektorju, spodbujanju vedno večjega vključevanja evropskih arhivskih podatkov v mreže in preučitvi možnosti uporabe teh zbirk v izobraževalne namene.
- (10) Evropska konvencija o zaščiti avdiovizualne dediščine določa, da mora vsaka pogodbenica z zakonodajnimi instrumenti ali na drug primeren način uvesti obveznost deponiranja gradiva gibljivih slik, ki je del njene avdiovizualne dediščine in je bilo producirano ali koproducirano na ozemlju zadevne pogodbenice.
- (11) Sporočilo Komisije z dne 26. septembra 2001 o določenih pravnih vidikih v zvezi s kinematografskimi in drugimi avdiovizualnimi deli ⁽²⁾ je obravnavalo zakonsko določeno deponiranje avdiovizualnih del na nacionalni ali regionalni ravni kot enega od možnih načinov ohranjanja in varovanja evropske avdiovizualne dediščine ter sprožilo popisovanje stanja v zvezi z deponiranjem kinematografskih del v državah članicah.
- (12) Na sestanku Sveta (kultura/avdiovizualne zadeve) dne 5. novembra 2001 je predsednik Sveta ugotovil, da je Svet ugodno sprejel vsebino sporočila Komisije.
- (13) V Resoluciji z dne 2. julija 2002 ⁽³⁾ o sporočilu Komisije je Evropski parlament poudaril pomembnost varovanja kinematografske dediščine in podprl pristop iz Evropske konvencije za varovanje avdiovizualne dediščine, ki predstavlja pomembno vodilo v današnjem času intenzivnih tehnoloških sprememb. Postopen prehod na digitalno tehnologijo bo omogočil večjo konkurenčnost evropske filmske industrije in dolgoročno prispeval k zmanjšanju stroškov pri katalogizaciji, deponiranju, konzerviranju in restavriranju avdiovizualnih del. Hkrati bo ustvaril nove možnosti za inovacije na področju varovanja filmske dediščine.
- (14) Resolucija Sveta z dne 24. novembra 2003 o deponiranju kinematografskih del v Evropski uniji ⁽⁴⁾ je pozvala države članice, da vzpostavijo učinkovit sistem deponiranja in ohranjanja kinematografskih del, ki so del njihove avdiovizualne dediščine, v njihovih nacionalnih arhivih, filmskih inštitutih ali sorodnih ustanovah, če takšni sistemi še ne obstajajo.
- (15) Vse države članice imajo že vzpostavljene sisteme za zbiranje in ohranjanje kinematografskih del, ki so del njihove avdiovizualne dediščine. Štiri petine teh sistemov temelji na zakonski ali pogodbeni obveznosti deponiranja vseh filmov ali vsaj tistih filmov, ki so prejeli javno finančno podporo.
- (16) „Gradivo gibljivih slik“ pomeni katero koli celoto gibljivih slik, posneto na kateri koli način in na katerem koli mediju ter opremljeno z zvokom ali brez zvoka, ki je zmožna ustvariti vtis gibanja.
- (17) „Kinematografsko delo“ pomeni gradivo gibljivih slik ne glede na dolžino, zlasti igrane filme, risanke in dokumentarce, ki so namenjeni prikazovanju v kinematografih.
- (18) „Kinematografska dela, ki so del njihove avdiovizualne dediščine“, pomenijo filmske produkcije, vključno s koprodukcijami z drugimi državami članicami in/ali tretjimi državami, ki so jih kot take na podlagi objektivnih, preglednih in nediskriminatornih meril označile države članice ali organi, ki so jih te imenovali. Avdiovizualne dediščine držav članic skupaj predstavljajo evropsko avdiovizualno dediščino.

⁽¹⁾ UL C 193, 11.7.2000, str. 1.

⁽²⁾ UL C 43, 16.2.2002, str. 6.

⁽³⁾ UL C 271 E, 12.11.2003, p. 176.

⁽⁴⁾ UL C 295, 5.12.2003, str. 5.

- (19) Da bi zagotovili prenos evropske kinematografske dediščine na bodoče generacije, mora biti le-ta sistematično zbrana, katalogizirana, ohranjena in restavrirana, in sicer vedno ob spoštovanju avtorskih in sorodnih pravic.
- (20) Evropska filmska dediščina bi morala postati bolj dostopna za izobraževalne, kulturne, raziskovalne ali druge nekomercialne namene podobne narave, in sicer vedno ob spoštovanju avtorskih in sorodnih pravic.
- (21) Prenos posesti na kinematografskih delih na organe za arhiviranje ne pomeni prenosa avtorske in sorodnih pravic.
- (22) Člen 5(2)(c) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi ⁽¹⁾ določa, da lahko države članice predvidijo izjeme ali omejitve v zvezi s posebnimi dejanji reproduciranja, ki jih izvedejo javno dostopne knjižnice ali arhivi, ki niso izvedena zaradi neposredne ali posredne ekonomske ali komercialne koristi -

SEZNANJATA Z NAMERO KOMISIJE:

1. da preuči možnost obveznosti upravičencev do sredstev EU, da deponirajo kopijo tistih evropskih filmov, ki so prejeli sredstva EU, v vsaj enem od nacionalni arhivov;
2. da podpira sodelovanje med imenovanimi organi;
3. da preuči možnosti financiranja raziskovalnih projektov na področju dolgoročnega ohranjanja in restavriranja filmov;
4. da ob upoštevanju jezikovne raznolikosti spodbuja evropsko standardizacijo katalogiziranja filmov z namenom izboljšati interoperabilnost podatkovnih zbirk, tudi s sofinanciranjem projektov standardizacije in s krepitvijo izmenjave najboljših praks;
5. da pospešuje pogajanja o tipski pogodbi na evropski ravni med imenovanimi organi in imetniki pravic, ki bi določila pogoje, pod katerimi lahko imenovani organi deponirana kinematografska dela dajo na voljo javnosti;
6. da spremlja in oceni v kolikšni meri ukrepi, navedeni v tem priporočilu, dejansko delujejo, ter da preuči potrebe po nadaljnjem ukrepanju;

TER PRIPOROČATA DRŽAVAM ČLANICAM, da izboljšajo pogoje konzerviranja, restavriranja in izkoriščanja filmske dediščine ter odpravijo ovire za razvoj in polno konkurenčnost evropske filmske industrije s tem, da:

1. podpirajo večje izkoriščanje industrijskega in kulturnega potenciala evropske filmske dediščine prek ukrepov sistematičnega konzerviranja in restavriranja s spodbujanjem politike inovacij, raziskav in tehnološkega razvoja na področju konzerviranja in restavriranja kinematografskih del;
2. do leta 16. November 2007 sprejmejo zakonodajne, upravne ali druge primerne ukrepe za zagotovitev sistematičnega zbiranja, katalogiziranja, ohranjanja, restavriranja in dostopanja do kinematografskih del, ki so del njihove avdiovizualne dediščine, za izobraževalne, kulturne, raziskovalne ali druge nekomercialne namene podobne narave, in sicer vedno ob spoštovanju avtorskih in sorodnih pravic;
3. imenujejo ustrezne organe za neodvisno in strokovno izvajanje nalog v javnem interesu iz točke 2 ter zagotovijo, da so jim na voljo kar najboljši razpoložljivi finančni in tehnični viri;
4. spodbujajo imenovane organe, da v soglasju ali s pogodbo z imetniki pravic določijo pogoje, pod katerimi bodo deponirana kinematografska dela dostopna javnosti;
5. razmislijo o ustanovitvi ali podpiranju nacionalnih filmskih akademij ali podobnih ustanov, predvsem z namenom spodbujanja ohranjanja filmske dediščine;
6. sprejemajo ustrezne ukrepe za povečanje uporabe digitalnih in novih tehnologij pri zbiranju, katalogiziranju, ohranjanju ter restavriranju kinematografskih del;

Zbiranje

7. sistematično zbirajo kinematografska dela, ki so del njihove avdiovizualne dediščine, prek zakonskega ali pogodbenega obveznega deponiranja vsaj ene visokokakovostne kopije takšnih kinematografskih del pri imenovanih organih. Pri določanju pogojev za deponiranje

(¹) UL L 167, 22.6.2001, str. 10.

bi morale države članice zagotoviti, da:

- (a) v prehodnem obdobju zajamejo produkcije ali koprodukcije, ki so prejele javna finančna sredstva na nacionalni ali regionalni ravni; po preteku tega prehodnega obdobja se morajo zjeti, če je to mogoče, vse produkcije, vključno s tistimi, ki niso prejele javnih finančnih sredstev;
- (b) so deponirana kinematografska dela dobre tehnične kakovosti, s čimer se olajša njihovo ohranjanje in reprodukcija, po potrebi skupaj s spremnimi metapodatki v standardizirani obliki;
- (c) se deponiranje izvrši, ko film postane dostopen javnosti, v nobenem primeru pa ne več kot dve leti po tem;

Katalogiziranje in oblikovanje podatkovnih zbirk

- 8. sprejmejo ustrezne ukrepe (ki bi lahko sčasoma pripeljali do kodeksa arhiviranja filmske produkcije) za spodbujanje katalogiziranja in urejanja deponiranih kinematografskih del ter za spodbujanje oblikovanja podatkovnih zbirk o filmih z uporabo evropskih in mednarodnih standardov;
- 9. predvsem z dejavnim vključevanjem imenovanih organov spodbujajo evropsko standardizacijo in interoperabilnost filmografskih podatkovnih zbirk ter njihovo dostopnost javnosti, na primer prek interneta;
- 10. raziskujejo možnosti vzpostavitve mreže podatkovnih zbirk, ki bi povezovala evropsko avdiovizualno dediščino z ustreznimi organizacijami, zlasti s Svetom Evrope (Eurimages in Evropski avdiovizualni observatorij);
- 11. pozovejo organe za arhiviranje, da z ureditvijo zbirk na ravni EU, na primer po tematiki, avtorju ali obdobju, deponiranim delom dajo pravo vrednost;

Ohranjanje

- 12. sprejmejo zakonodajo ali v skladu z nacionalnimi praksami uporabijo druge ukrepe, da zagotovijo ohranitev deponiranih kinematografskih del. Ukrepi ohranjanja bi morali vključevati zlasti:

- (a) reprodukcijo filmov na nove pomnilniške medije;
- (b) ohranjanje opreme za prikazovanje kinematografskih del na različnih medijih;

Restavriranje

- 13. sprejmejo vse primerne ukrepe, da se v njihovi zakonodaji dovoli reprodukcija deponiranih kinematografskih del za namene restavriranja, pri čemer se imetnikom pravic omogoči, da na podlagi soglasja med zainteresiranimi strankami uživajo koristi izboljšane industrijskega potenciala njihovih del, ki izhaja iz restavriranja;
- 14. spodbujajo projekte za restavriranje starih filmov ali filmov visoke kulturne ali zgodovinske vrednosti;

Dostopnost deponiranih kinematografskih del za izobraževalno, kulturno, raziskovalno ali drugo nekomercialno rabo podobne narave

- 15. sprejmejo potrebne zakonodajne ali upravne ukrepe, s katerimi imenovanim organom omogočijo, da so deponirana kinematografska dela dostopna za izobraževalno, kulturno, raziskovalno ali drugo nekomercialno rabo podobne narave, in sicer vedno ob spoštovanju avtorskih in sorodnih pravic;
- 16. sprejmejo primerne ukrepe za zagotovitev dostopa invalidnih oseb do deponiranih kinematografskih del, in sicer vedno ob spoštovanju avtorskih in sorodnih pravic;

Strokovno usposabljanje in medijska pismenost

- 17. spodbujajo strokovno usposabljanje na vseh področjih, povezanih s filmsko dediščino, s čimer spodbujajo večje izkoriščanje industrijskega potenciala filmske dediščine;
- 18. spodbujajo uporabo filmske dediščine kot način krepitve evropske razsežnosti v izobraževanju in spodbujanja kulturne raznolikosti;
- 19. podpirajo in spodbujajo vizualno izobraževanje, filmske študije in medijsko pismenost v izobraževanju na vseh stopnjah, v programih strokovnega usposabljanja in evropskih programih;

20. ob upoštevanju avtorske in sorodnih pravic spodbujajo tesno sodelovanje med producenti, distributerji, predvajalci in filmskimi inštituti za namene izobraževanja;

Deponiranje

21. preučijo vzpostavitev sistema prostovoljnega ali obveznega deponiranja:

- (a) pomožnega in reklamnega gradiva, povezanega s kinematografskimi deli, ki so del nacionalne avdiovizualne dediščine;
- (b) kinematografskih del, ki so del nacionalne avdiovizualne dediščine drugih držav;
- (c) gradiva gibljivih slik, ki ni kinematografsko delo;
- (d) kinematografskih del iz preteklosti;

Sodelovanje med imenovanimi organi

22. spodbujajo in podpirajo imenovane organe pri izmenjavi podatkov in usklajevanju njihovih dejavnosti na nacionalni in evropski ravni, da bi, na primer:

- (a) zagotovili skladnost metod zbiranja in konzerviranja ter interoperabilnost podatkovnih zbirk;

(b) izdali, na primer na DVD-jih, arhivsko gradivo s podnapisi v čim večjem številu jezikov Evropske unije, in sicer vedno ob spoštovanju avtorskih in sorodnih pravic;

(c) zbrali evropsko filmografijo;

(d) razvili skupni standard za elektronsko izmenjavo podatkov;

(e) ob spodbujanju razvoja evropskih mrež filmskih šol in muzejev oblikovali skupne raziskovalne in izobraževalne projekte;

Spremljanje izvajanja tega priporočila

23. obveščajo Komisijo vsaki dve leti o ukrepih, sprejetih kot odziv na to priporočilo.

V Strasbourgu, 16. novembra 2005

Za Evropski parlament
Predsednik

J. BORRELL FONTELLES

Za Svet
Predsednik

Bach of LUTTERWORTH